

RAPORT DE ACTIVITATE AL DIRECȚIEI DE AFACERI EUROPENE ȘI COOPERARE INTERNAȚIONALĂ

Realizări 2020

În anul 2020 criza Covid-19 a confruntat întreg sistemul statistic global, în speță cel european, cu provocări fără precedent, nu doar din pricina lockdown-urilor locale și naționale, ci și datorită nevoii de a furniza noi seturi de date și indicatori care să permită monitorizarea fenomenelor rezultante în plan economic, social și al mediului înconjurător.

Toate abordările inovative adoptate de Sistemul Statistic European (SSE) în timpul anului 2020 vor conduce spre provocarea majoră a sistemului pentru anul 2021 și următorii, de a consolida rezultatele obținute, inclusiv noile parteneriate, accesul la noi surse de date, producția de noi indicatori.

Desigur, în acest context, răspunsul Institutului Național de Statistică al României, partener activ în cadrul Sistemului Statistic global și European a fost unul extrem de pozitiv, nu doar în cazul asigurării continuității producerii de statistici la o calitate recunoscută și la termenele impuse prin regulamentele europene, dar și al asumării rezolvării problemelor noi, de natură operațională și metodologică, impuse de condițiile crizei pandemice.

Aceasta nu ar fi putut avea loc fără o activitate intensă de cooperare, în principal cu Oficiul de Statistică al UE (Eurostat) și cu celelalte institute de statistică din state membre ale UE, dezvoltată în aceeași manieră coordonată, structurată cu respectarea strictă a termenelor în comunicarea cu partenerii internaționali, fără sincope, evitându-se confuzii sau duplicări inutile.

Astfel, deși întreaga activitate internațională referitoare la participările la conferințe, seminarii, reuniuni ale grupelor de lucru etc., organizate de forumuri internaționale și europene s-a derulat, începând cu luna martie 2020, în format virtual, INS a fost același actor activ, același partener de dialog recunoscut și apreciat de marea familie europeană a statisticienilor.

În contextul participării la activitatea Grupului de lucru Statistica al Consiliului Uniunii Europene, Institutul Național de Statistică a exprimat poziții, puncte de vedere transmise Președințiilor în exercițiu (cea croată, în semestrul I al anului 2020 și cea germană în semestrul II al aceluiași an), Secretariatului Consiliului, al Parlamentului European și Reprezentanței Permanente a României la Bruxelles.

În această perioadă, au fost înregistrate progrese, urmărite cu mare atenție de INS, pe următoarele dosare legislative:

- Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a programului privind piața unică, competitivitatea întreprinderilor, inclusiv a întreprinderilor mici și mijlocii și statisticile europene și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 99/2013, (UE) nr. 1287/2013, (UE) nr. 254/2014, (UE) nr. 258/2014, (UE) 652/2014 și (UE) nr. 826 /2017;
- Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind respectarea vieții private și protecția datelor cu caracter personal în comunicațiile electronice și de abrogare a Directivei 2002/58/CE (Regulamentul privind viața privată și comunicațiile electronice).

Tot sub egida Președințiilor în exercițiu, în anul 2020, INS a participat la două acțiuni importante pe agenda europeană:

- 17 iunie 2020, Reuniunea organizată de Președinția croată cu prilejul predării Germaniei a mandatului Președinției Consiliului Uniunii Europene;

Întâlnirea a scos în evidență rezultatele activității derulate de Trio-ul de Președinții 2019 - primul semestru al anului 2020. Situația dosarelor active pe perioada Trio-ului la Grupul de lucru Statistica al Consiliului UE se prezenta la acel moment astfel:

1. Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile europene referitoare la întreprinderi, de modificare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005 și de abrogare a 10 acte juridice în domeniul statisticilor de întreprindere (propunere de Regulament FRIBS) - dosar închis de PRES RO;
2. Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unui cadru comun pentru statisticile europene referitoare la persoane și gospodării, bazate pe datele la nivel individual colectate din eșantioane (propunere de Regulament IESS) - dosar închis de PRES RO;
3. Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului CE nr. 862/2007 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile comunitare din domeniul migrației și protecției internaționale - dosar închis de PRES FI.

În primul semestru al anului 2020 PRES croată a avut sarcina gestionării dosarului:

Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de instituire a programului privind piața unică, competitivitatea întreprinderilor, inclusiv a întreprinderilor mici și mijlocii, și statisticile europene și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 99/2013, (UE) nr. 1287/2013, (UE) nr. 254/2014, (UE) nr. 258/2014, (UE) 652/2014 și (UE) 2017/826 - dosar predat PRES DE;

- 25 -26 noiembrie 2020, întâlnire la nivel înalt privind comunicarea și guvernarea Sistemului Statistic European (SSE) în timpul crizelor, organizată de Oficiul de Statistică al Germaniei și finalizată cu „Memorandum-ul de la Wiesbaden” cu privire la răspunsul coordonat al SSE la posibile viitoare crize.

În virtutea armonizării statisticii românești cu statistica europeană și a echivalării nivelului de modernitate și performanță al INS cu celelalte state membre ale UE, experții noștri au participat la acțiuni cu caracter obligatoriu, din păcate în timpul pandemiei numai în format virtual, la grupe de lucru de natură tehnică, metodologică și armonizare legislativă, la conferințe internaționale, seminarii și alte reuniuni organizate de Eurostat, OCDE și alte organisme internaționale (peste 100 de acțiuni cu caracter internațional).

Președintele INS este membru titular al Comitetului Sistemului Statistic European (CSSE), cel mai înalt Forum de dezbateră și decizie la nivelul Uniunii Europene; în anul 2020, s-a participat la un număr de 3 reuniuni ale CSSE, precum și la alte 3 întâlniri ale conducătorilor institutelor naționale de statistică din state membre ale UE necesare pentru stabilirea priorităților strategice în contextul pandemiei, pentru asigurarea continuității proceselor de producție statistică. În toate aceste întâlniri, s-a pus accentul pe provocările cu care se confruntă institutele naționale de statistică în furnizarea rapidă, fiabilă și cuprinzătoare a datelor statistice, în timpul pandemiei de COVID-19; a fost dezbătută prioritizarea statisticilor, considerate cruciale pentru dezvoltarea unui răspuns adecvat la șocurile economice și sociale cauzate de pandemia cu coronavirus.

Eurostat a lansat pe 16 decembrie 2020 (acțiune comună cu Oficiul de Statistică al Germaniei), urmare a consultării cu directorii generali ai institutelor naționale de statistică din state membre ale UE, *tabloul de bord statistic european* pentru monitorizarea redresării economice și sociale. Acesta conține indicatori lunari și trimestriali dintr-o serie de domenii statistice, care sunt relevanți pentru urmărirea redresării în urma pandemiei COVID-19. La momentul lansării oficiale a primei ediții a *tabloului de bord* acesta conținea aproximativ 20 de indicatori, acoperind domenii precum evoluțiile macroeconomice, întreprinderile, comerțul și piața muncii. Instrumentul va fi actualizat în fiecare lună cu cele mai recente date disponibile și va fi îmbogățit cu noi indicatori.

România, cu o activitate însemnată pe mandatul 2016-2019 de membru al Comisiei de Statistică ONU, în anul 2020 a continuat aceeași bună prestație, promovând, în special cu ocazia sesiunii plenare din februarie 2020, ideea de a organiza împreună cu colegii din INE Spania, INSEE Franta și ELSTAT Grecia, un eveniment conex (side event) pe tema "Big Data", cu prilejul unei sesiuni plenare viitoare.

În anul 2019, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) a invitat România să devină Asociat în cadrul Comitetului de Statistică și Guvernanță în Statistică. Și în anul 2020, statistica oficială românească a făcut față cerințelor celei mai elitiste și performante familii statistice a lumii. Reprezentanții INS au participat în format virtual la un număr de 9 acțiuni organizate sub egida OCDE: reuniunea Comitetului de Statistică și Guvernanță în Statistică (iunie 2020), întâlniri ale grupurilor de lucru privind conturile naționale, comerțul internațional de bunuri și servicii; webinarii privind măsurarea valorii datelor și a fluxurilor de date, măsurarea inteligenței artificiale în anchetele privind utilizarea TIC (tehnologia informației și a comunicațiilor), măsurarea teleworkingului în contextul pandemiei Covid-19, măsurarea serviciilor de tip cloud (servicii informatice dematerializate) în statisticile de întreprindere.

Mai mult, în anul 2020, cu prilejul seminarului comun organizat de către Conferința Statisticienilor Europeni și de Comitetul de Statistică și Guvernanță în Statistică al OCDE, având tema „Impactul pandemiei Covid-19 asupra statisticilor oficiale”, președintele INS a fost invitat să participe ca membru al panelului, alături de alți prestigioși vorbitori din SUA, Noua Zeelandă, Eurostat și OCDE, susținând o prezentare despre „Nevoia de continuitate în statistica oficială”.

INS a derulat în anul 2020 un număr de 17 granturi (proiecte cu finanțare externă - UE-nerambursabilă), având o finanțare totală nerambursabilă conform contractelor semnate de peste 5 mil. Euro, în domenii precum statistica agriculturii, statistica industriei, statistici privind cercetarea și dezvoltarea, îmbunătățirea securității IT etc.

De asemenea, în anul 2020, au fost semnate contractele pentru alte 2 granturi având o valoare cumulată totală de peste 400.000 Euro, în domeniile Anchetelor de conjunctură și a Parității Puterii de Cumpărare.

INS continuă să deruleze, începând cu ultimul trimestru al anului 2019, două proiecte finanțate prin fonduri structurale, de complexitate și amplitudine notabile:

- *Consolidarea Sistemului Statistic Național și modernizarea proceselor de producție statistică pentru efectuarea recensămintelor naționale (CONRENA)*, în valoare de 27,6 milioane lei;
- *România Durabilă - Dezvoltarea cadrului strategic și instituțional pentru implementarea Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030*, în valoare de 25 milioane lei.

De asemenea, în anul 2020 a mai fost semnat un al treilea proiect finanțat prin fonduri structurale, *Întărirea capacității de procesare și analiză a datelor referitoare la criminalitatea organizată și creșterea capacității administrative a Ministerului Public*, în valoare de 33,6 milioane lei.